

Smog

1. Welk woord is nog meer een porte-manteau?

d. Motel.

Een porte-manteau is een woord waarin twee woorden en hun betekenissen zijn samengevoegd. Zo'n woord heet ook wel een kofferwoord of een hypogram. 'Motel' is een samenvoeging van 'motor' en 'hotel' en verwijst dus naar een hotel langs de snelweg. 'Brunch' is ook een porte-manteau: van 'breakfast' en 'lunch'. Weet jij hoe 'concullega', 'jegging' en 'glamping' zijn samengesteld?

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Portmanteau>

Paarse Krokodillentranen

2. Welk ouderwets spreekwoord hoort bij deze nieuwe variant?

b. De beste stuurliu staan aan wal.

Dit spreekwoord betekent dat het gemakkelijk is om vanaf de zijlijn (of vanaf de wal) commentaar te leveren. Dat zie je ook bij reaguurders op websites: zij weten altijd het best wat de persoon in het nieuws zou moeten doen; zij hebben makkelijk praten. Via Facebook en Twitter kunnen mensen stemmen op de beste moderne spreekwoorden; die komen op de website.

<http://www.parsekrokodillentranen.nl/>
<https://onzetaal.nl/taaladvies/advies/de-beste-stuurliu-staan-aan-wal>

Expats

3. Wat vroegen de expats aan de Nederlanders?

c. Om niet meteen Engels tegen ze te gaan spreken.

Expats doen vaak veel moeite om de Nederlandse taal te leren. Maar doordat Nederlanders vaak behulpzaam

naar het Engels overschakelen, kunnen de buitenlanders maar weinig in de praktijk oefenen. Het taal instituut heeft buttons laten maken waarop staat: 'Spreek Nederlands! Met mij!'

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2686/Binnenland/article/detail/3481426/2013/07/25/Haagse-expats-zijn-het-zat-ze-spreken-heus-wel-Nederlands.dhtml>

Meertalig

4. Wat speelt de belangrijkste rol bij het leren van een nieuwe taal?

b. Je leeftijd.

Tot een bepaalde leeftijd leren kinderen een nieuwe taal zonder moeite; dat noemen taalwetenschappers de 'kritische periode'. Daarna - vooral na je twaalfde - wordt het moeilijker om een nieuwe taal net zo goed te leren als je moedertaal.

<http://www.kennislink.nl/publicaties/hoer-leer-je-een-tweede-taal>

Ontmaskerd

5. Waar keek de software NIET naar in de analyse?

d. Het gebruik van inhoudswoorden (o.a. zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden).

De software die de onderzoekers gebruikten, vergeleek de schrijfstijl in het boek met de schrijfstijlen van J.K. Rowling en van andere auteurs. Iedereen heeft een eigen schrijfstijl, een soort vingerafdruk. Het onderwerp van de tekst bepaalt welke zelfstandige naamwoorden je gebruikt; daarin is niet zo veel variatie mogelijk. Het is dus niet slim om daarnaar te kijken in een schrijfstijlanalyse.

<http://www.kennislink.nl/publicaties/je-schrijfstijl-als-vingerafdruk>

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/3352/boeken/article/detail/3476510/2013/07/16/Zo-werd-Robert-Galbraith-ontmaskerd-als-J-K-Rowling.dhtml>

Dolfijn

6. Waarin lijkt de 'taal' van dolfijnen wel op die van mensen?

d. Dolfijnen moeten de taal ook leren van hun ouders en omgeving.

Sommige dieren worden geboren met hun 'taal'; het zit in hun genen. Maar dolfijnen moeten net als mensen hun taal leren, net als sommige zangvogels. Dolfijnen hebben geen stembanden; ze maken fluittonen om met elkaar te communiceren. Ze kunnen daarom ook niet fluisteren. De meeste dieren kunnen het alleen hebben over dingen in hun directe omgeving en niet over abstracte onderwerpen of over dingen in een andere ruimte.

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2672/Wetenschap-Gezondheid/article/detail/3480396/2013/07/23/Dolfijnen-roepen-elkaar-bij-naam.dhtml>

<http://www.kennislink.nl/publicaties/dierentaal>

ABC

7. Hoe spel je 'trein' in het NAVO-alfabet?

a. Tango - Romeo - Echo - India - November.

Het NAVO-alfabet is zo veel mogelijk taal-onafhankelijk samengesteld: de woorden klinken in alle talen ongeveer hetzelfde. Zo is de kans op spraakverwarring het kleinst. Dit alfabet wordt niet alleen in het leger gebruikt, maar ook in de luchtvaart. Antwoord b is 'trein' in het Nederlandse spellingsalfabet, c in het Engels en d in het internationale.

<http://www.nrc.nl/nieuws/2013/08/02/gespreksregels-ns-zorgen-voor-gevaar-op-spoor/>

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Spelalfabet>

Nijntje

8. Waarom heet Nijntje in de meeste talen Miffy?

a. Andere talen kunnen 'Nijntje' niet uitspreken.

In de eerste Duitse vertalingen heette Nijntje nog gewoon 'Nijntje' of 'Ninchen'. Maar al snel bleek dat 'Nijntje' in de meeste talen niet uit te spreken is. Daarom is ze Miffy gaan heten. Er zijn meer figuren uit Nederlandse boeken die een andere naam hebben gekregen in vertalingen. Jip en Janneke heten in het Engels 'Mick and Mandy' of 'Bob and Jilly'.

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Nijntje#Miffy>
<http://www.nieuws.nl/opmerkelijk/20130828/Nijntje-Pluis-uitgebracht-in-het-Zeeuws>

